

Falussy Móric

Utánérzés

(Miskolc – Budapest)

Még nem néztem rá, de tudtam, hogy ő az.

Az orrommal tapogattam ki. Vajas sütemény illata van.

Korai lett volna; az indulás utáni röpké másfél percet mindig az avasi paneloknak szentelem, meg annak az egykori szeméttelnek, ami ma már egy sikeres zöldmezős beruházás benyomását kelti.

A nyéki domboknál fordult meg a fejemben, hogy összegezzem, előbb egy kósza, aztán egy közönséges, majd egy kerek, és utoljára egy kíváncsi pillantást vettem rá.

Akkor még a csizmájánál nem jutottam feljebb. Mindenesetre feltűnt, hogy micsoda gyönyörűséges rejtekben laknak a lábujjai. Örülhet a divatos csizmácska, hogy teli torokkal a lábaitól terhes, mert van olyan jó, hogy betömi vele ezt az éhes száját.

Úgy ül ott, mint az írrok szobra, mappája mellette hever, kezét a térdén nyugtatja, mintha arra várna, hogy diktáljam neki fontos közlendőimet.

Azt akarja talán, hogy megszólítsam?

Nem akarom összezúzni ezt az ideális pillanatot. Még kiderülne róla, hogy dadog. Vagy rólam, hogy újfent dadogok, mint gyermekkoromban.

Nem teszem meg ezt a szívességet.

Pedig mondani kellett volna, a szavaknak utána nem volt értelmük, azoknak ott lett volna a helyük, de ezt a helyet nem foglalta el egyelőre semmi, csak a kettőnk közé szorult hallgatás.

Hátizsákomban matattam, hogy előráncigáljam a könyvem.

A Buddenbrook-ház majd pontosan megmutatja, mennyire vagyok komolyan vehető; ebből a generációs regényből érteni fogja, hogy miféle terveim vannak. Semmi művészkedés, csakis tisztos polgári távlatok, családalapítási szándék, megcélzott jólét.

Ekkor bámultam arcába először és alaposabban.

Aztán szakszerűen magam felé fordítottam a vaskos kötetet, leheletnyit ujjbegyemre leheltem, leheletnyit megnyálaztam, néhány oldallal direkt túllapozva, aztán egyetlen mozdulattal tizenöt oldalt pörgettem vissza, kikötve a megfelelő passzusnál.

Ellenőrzésképpen rátekintettem. Annyira gyors voltam, hogy aligha követte végig a zsonglőr-produkciót.

Magabiztos, kissé halvány, de biztató mosolyt küldött felém.

Végigsimítottam személyes ismerőseimen, a betűkön. Ábrándosan kiegyengettem a számfület.

Fejest ugrottam.

A lendület vitt előre, aztán három perc után rájöttem, egy szót sem értek abból, amit olvasok. A biztosítókötélbe kapaszkodva kikukkantottam belőle.

Azt hiszem, nem tévedek nagyot, egy olvasó férfinél kevés lehangolóbb látvány van.

A nő viszont maga az irodalom.

Ennél azonban van rémisztőbb. Thomas Mannról fogalmazatok mondatokat, mintha magam helyett őt mutatnám be. Jelenthet-e neki bármit is az, hogy egy nyitott könyv hever az ölemben? Úgy érezheti, joggal, hogy megvéd tőle a könyv, azért kapaszkodom bele ilyen erősen.

Épp a könyv akadályozza meg, hogy bármi valóságos létrejöjjön kettőnk között.

Közben egészen váratlan dolog történik. Leveri az ernyőjét *véletlenül*. Vegyem felszólításnak, töprengjek el azon, hogy vannak-e véletlenek? Megelőzőm őt és felveszem. Megköszöni. Aki köszönés helyett így biccent, arról már majdnem mindent tudok.

Kedves és előzékeny.

Ernyőjének fogásából következtetek, talán hűséges is.

Nem néztem rá. Kifelé bámultam az ablakon.

A véletlen, sóhajtottam fel, lássunk hozzá, mi is az tulajdonképpen.

Kutatva pillantott rám.

Mindig zavarba jövök, ha néznek. Ilyenkor sohase jut eszembe semmi. Most is így jártam. Üresen kattogott az agyam, mint váltónál a vonatkerekek. Szabadkoztam, és szabadkozásomat egy tétova mosollyal megfejeltem.

Visszamosolyogott; nem tesz semmit, valahogy így.

A témát tehát, alapos megfontolás után, lezárták tekintettük.

Nem bírom sokáig elviselni egy szép nő látványát. Van bennük valami természetellenes. Mintha idegen nyelven szólítának meg, nem tudok rá mit felelni.

Az ablak előtt elfutó tájakon keresztül érintkeztünk. Ugyanazok a mezők, erdők és ligetek futottak el mellettünk.

Traktornyomok és ekevas húzta barázdák. Mennyi történet! Lesz mesélnivalóm!

A vetés épp csak kibújt, búza, kukorica, rozs és krumpliföldek zsendülőben. A bokrok kifejllett levelei, és a fák komor, sötétebb zöldje erősebb árnyalatot csempész a határ halvány-visszafogott, de tágas terpeszének uralkodó zöldjébe. Hasas felhőmonstrumok imbolyognak a fakó horizont közelében, a hegyhátak kékje egy fokkal sötétebb, mint az ég centrumának kékje. Ni, egy mennyasszony fátyolának szaggyalag részai. Időnként az egynemű, kontúrtales háttér közé ékelődik néhány réteg kuszán, cakkosan, elúszóban. Merengtem költőileg, eltöltvén a már-már csevegő időt.

Elfordulhatott volna tőlem a másik irányba, de nem tette. Úgy tett, mintha nem tudná, hová nézek. Csakhogy én ültem menetirányban. Előbb láttam meg azt, amit ő hosszabban élvezhetett. Szemöldökrándítással hívtam fel a figyelmét egy-egy érdekesebb részletre. Ideges remegés, kicsi nyugtalankodás futott át rajta. Én is fészkelődtem, ami különben nem szokásom.

Dehát szerelmes voltam.

Hamar tudomásul vette, hogy mennyire hasonló dolgok mozgatnak bennünket, legalábbis ezt mutatta tükörképe. Én kifejezetten érdekesnek találtam. Itt egy nő, akit alig ismerek, és akivel mégis, annyi közös van bennünk. Milyen finom és megértő, érzékeny és tapintatos. Elköteleződött mellettem. Egyre jobban szerettem ezért.

Ohó, egy tehénke. És szemmel rámutattam.

Milyen édes, csakugyan. Tegeződünk már.

Füzesabonyig tartott kapcsolatunk kezdeti, legszebb időszaka. Egy hófúvásos estét kép-

zelttem magunk köré, a kályhában pattogó fahasábokkal, lelket melengető tűzzel, de az se lehetett volna meghittebb és bensőségebb, mint a mi kettősünk itt a vonaton. Levettem a pulóverem. Körülményes műveletnek ígérkezett, de szívesen megkockáztattam, mert eszelősen fűtöttek, és, talán mert tetszeni akartam.

Egy dolog volt még hátra, hogy hűségéről meggyőződjem, és magamat is kipróbáljam, vajon tudok-e nélküle élni.

Kirontottam a fülkéből.

Távol tőle, mégis, a róla való gondolkozással töltekeztem Kápolnáig, közben elszívtam tilosban két barna szofit. Egyet magamban, egyet a kalauzzal szolidaritásképp.

Kiküldetésben voltam.

Ha hűséges, várni fog rám. Akkor ez nem elfecsérelt idő, amit nélküle töltök, hanem megerősíti a közöttünk lévő kötést.

Tekintetével melegen tartotta ülőhelyemet.

Mondani akartam néhány kedvességet. Valami nagyon szépet. Egy kötet vers van a fejemben, de képtelenség kihozni onnan őket. Amint megszimatolják szándékomat, a nyelvhegyemről szaladnak szét.

Türelmetlenül várta, hogy mondjam ki. Ügyetlenül rakosgattam egymás mellé a szavakat, ügyetlenségem zavarta, mintha lenne a szavaknak egy ideális sorrendje, csak ki kéne várni, kikövetkeztetni.

Hirtelen elhatározásból arra jutottam, elég lesz egyetlen szó, csak idevaló legyen, kápráztassa el.

Egy ritka szót kerestem.

Narcolepsia.

Megvan.

Szívizomlöklet!

Már csak egy mondatot kell hozzá találni, amelybe becsomagolhatom, ahol elhelyezhetem, amelyből kiragyog, mint egy díszes ajándék. Előlről kezdődött a keresgélés, amiben ő halálosan kimerült. Hátradőlt az ülésben és percekig lehunyva tartotta szemét.

A lebukó nap fénye aranymatricákat ragasztott a hajába.

Hogy múlik az idő, nem is vettem észre a szarkalábakat.

Elfordultam. A szívem vérzett érte.

Kicsinykét megöregedett.

Mit szólnál, vettem fel, ha vennénk egy házat Vámosgyörkön?

Ha családot alapítanánk. Fóliasátor alatt virágkertetészetet üzemeltetnénk, télen-nyáron friss virágaink lennének. Szövögettem tovább, mikor észrevettem, neheztel rám.

Mindennek oka, problémáim eredője, hogy nem tudom elhíttetni a nőekkel, hogy szeretek dolgozni. Rám néznek, és azonnal leveszik, hogy megbízhatatlan vagyok, alkalmatlan családfenntartónak. Velem nem lehet tervezni, holott a tervezéshez valamicskét igazán értenék. Tulajdonképpen nekem mindig egy vonaton kellene ülnöm, és csak tervezni. Tervezni. Szemrehányóan meredt rám, nekem szegezve a kérdést, mondd, a nagy szavaidból, édes, mi valósult meg?

Ellenállása meghökkentett.

Ennek a nőnek egy jó szava sincs hozzám. Itt ülünk, és rá kell ébredjek, fogalmam sincs róla, hogy kicsoda ő; és hogy ő is így lehet velem kapcsolatban; nem ért belőlem semmit, annyi minden megmutattam már, és mit sem ért abból, ami számomra fontos.

Erdő közé értünk, sűrű erdőbe rohantunk bele. Untatott már, ezen a szakaszon annyira egyhangú a táj.

A könyvem után kaptam. A címlapot akartam megmutatni neki, hátha.

A szeme se rebbent, mikor másodszor is megemeltem a könyvet, hogy a fedőlap biztosan kiolvasható legyen. A harmadiknál már valami viszolygásszerűt, idegenkedést olvastam ki belőle.

Én hülye, és én még azt hittem róla...

Nincs viszonya könyvekhez. Látszik, hogy semleges, ahogy ránéz, azzal a tömeggyilkos pillantásával.

Szinte zavart már a jelenléte; mint egy tárgy: csodálatos, de ne cserélgesse folyton a lábait, maradjon mozdulatlan, nézője számára látótávolságon belül is elérhetetlen. Őrizzen meg magából valami titkot.

Akkora már mozdulatainak titkát mind megismertem. Bántam már a dolgot, hogy nem előbb vettem észre, olyan orra van, hogy félek, megvágna vele.

Össze voltunk kényszerítve, be voltunk zárva, nagyon megszoktuk egymást.

Elhúzta a száját. Na, ez az, amit nem kéne, ezt mindig is utáltam, amikor így húzogatja a száját. Panaszkodik, az ismerős formulát variálja újra és újra.

Mindig ugyanazt. A sérelmei.

Mi az, ami nem jó?

Mit tegyek, ha neked soha, semmi nem jó?!

Durva vagy és érzéketlen!

Te pedig elvetted tőlem a szabadságomat.

Gyötörtük egymást. Nem lett volna szabad... Más kellett volna választanom, ha lett volna egyáltalán kit választanom.

Mint két idegen, úgy néztünk össze, mélységes gyűlölettel, megvetéssel és kimondhatatlan undorral.

Nehezen szoktattam magam ahhoz, hogy úgy van vége, hogy sehogyan sincsen vége. Csak ilyen torzan, alaktalanul, és kibíratatlanul unalmasan. Szöktem volna az együttléteből, de nem volt hova menni.

Hasítottunk az éjszakába, valami végső elsötétedés felé.

A pattanásig feszült légkört felváltotta az elernyedés, és mi már az elernyedés után voltunk. Falvak hunyorgó fénypontjai hoznak pillanatnyi izgalmat, de már mindenhol a csalódás vonatkozó tükröképeire látni.

Eltelt tíz perc ebben a benuhátságban. Még tíz évet öregedtem mellette.

Sajnáltam már.

Reszketeg voltam, és tehetetlenek voltunk.

A szerelem is mennyire rólam szólt, figyelembe se vettem a másikat. Önző voltam. Hiszen az emberek könyvek nélkül is olyan csodálatosan élnek az életük! És mennyit hazudtam neki! Mióta is?

Az órára pillantottam. Gödöllő környékén voltunk, és tökéletesen közömbösek egymás számára.

Nem is tudom, mit akartam tőle. És hogy ez már örökre így marad.

Milyen kár.

Olyan vad fájdalommal telepedett a gyomorszájamba kettőnk ügye, erősen meg kellett, hogy fogódkodjam a karfába.

Lassan vigasztalódtam azáltal, hogy sokat szenvedtünk, és nem hiábavalóan.
Rákos.

Nemsokára célba érünk. Együtt tesszük meg a maradék utat.

Ettől érzékenyültem, és boldog pillanatainkra gondoltam. Fűzesabonyig feltétel nélkül szerettük egymást. Igen, a többi nem fájt már. Furcsa, a többiből volt mind több, de emlék lett, megbocsátható, semleges, már egyáltalán nem kellemetlen.

Nem búcsúzkodtam hosszan. Ő is készülődött. A fülkeajtóban álltam, mikor átfutott rajtam, ha másképp történik... csak legyintett rá.

Úgyis elrontottuk volna.

Tanulmányfej